

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:

НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 1

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 1. – 772 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Зміст

ПРИВІТАННЯ ГОЛОВИ ВЧЕНОЇ РАДИ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ», АКАДЕМІКА С. В. КІВАЛОВА	17
---	----

СЕКЦІЯ 1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ, ФІНАНСОВОГО ПРАВА

<i>Ківалов Сергій Васильович</i> ДЕРЖАВНА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА ЯК ЗАСІБ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ	19
<i>Біла-Тіунова Любов Романівна</i> ОКРЕМІ НОТАТКИ ЩОДО «ПРИНЦИПУ РІВНОГО ДОСТУПУ» І «ПРИНЦИПУ НЕДИСКРИМІНАЦІЇ» У ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ	22
<i>Білоус-Осінь Тетяна Ігорівна</i> ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕДУР ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ ТА НАУКИ	26
<i>Даниленко-Негара Юлія Сергіївна</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ НОРМАТИВНОГО ЗАКРІПЛЕННЯ ПРАВИЛ ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ У ЗАКОНОДАВСТВІ ПРО ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ	28
<i>Козачук Діана Анатоліївна</i> ЩОДО ОБСЯГУ ПРАВА НА АПЕЛЯЦІЙНЕ ОСКАРЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	32
<i>Негара Родіон Віталійович</i> УСНІЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ АКТ В ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ	35
<i>Осадчий Анатолій Юрійович, Закаленко Олена Василівна</i> СТАНДАРТИ ДОКАЗУВАННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	38
<i>Слободянюк Марина Анатоліївна</i> ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ.	42
<i>Стрельников Андрій Вікторович</i> АНТИКОРУПЦІЙНА СУБ'ЄКТНІСТЬ ПАТРОНАТНИХ СЛУЖБОВЦІВ: РЕТРОСПЕКТИВА НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ	44
<i>Фролова Євгенія Ігорівна</i> ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ.	48
<i>Чердинцев Юрій Герасимович</i> ОКРЕМІ ПИТАННЯ АТЕСТАЦІЇ СЛУЖБОВЦІВ МИТНИХ ОРГАНІВ	50
<i>Назарчук Анастасія Валеріївна</i> ЩОДО СУБ'ЄКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНОСТІ ТА ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ У ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ	53
<i>Піть Ігор Юрійович</i> ОКРЕМІ ПИТАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ФІНАНСАМИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	56
<i>Бевзюк Ангеліна Костянтинівна</i> АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ	59
<i>Данілов Олександр Дмитрович</i> НАВЧАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ СУДОВОЇ СИСТЕМИ	62

Кісліцина Ірина Олександрівна УЧАСТЬ ПРОКУРОРА В УКЛАДЕННІ УГОД ПРО ВИЗНАННЯ ВИНУВАТОСТІ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ: ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ТА ЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.	351
Ковальчук Інна Сергіївна ПІДТРИМАННЯ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОКУРОРОМ : ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ ПІДХІД.	355
Кравченко Марина Олександрівна ЛЕГІТИМНІСТЬ ЯК ОДНА З ОЗНАК СУДОВОЇ ВЛАДИ.	357
Кубасенко Андрій Володимирович КРИТЕРІЙ ТА ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ: ДОСВІД АЗІЙСЬКИХ КРАЇН	359
Храпенко Олена Олегівна ОНЛАЙН-КОНСУЛЬТАЦІЇ ТА ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ: НОВА ЕРА НАДАННЯ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ	362
Нестерчук Лілія Петрівна НАЦІОНАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНИ У СИСТЕМІ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ІНСТИТУТІВ: ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ	366
Гривенко Владлен Вікторович ЩОДО ВПЛИВУ ВОЄННОГО СТАНУ НА ІНСТИТУТ АДВОКАТУРИ	370
Зубрицький Олександр Олександрович ЗМІНИ В ДИСЦИПЛІНАРНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ДОСВІД ВКДКА	372
Мозгалюв Віктор Юрійович ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ПРИ МІЖНАРОДНИХ ПЕРЕДАЧАХ ТОВАРІВ ВІЙСЬКОВОГО ТА ЦИВІЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.	375
Чорний Максим Михайлович ЩОДО ЗОВНІШНЬОГО ВИГЛЯДУ ПРОКУРОРА	379
Шербатий Роман Романович ПРОФЕСІЙНА МОТИВАЦІЯ КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ СУДДІ У КОНТЕКСТІ ДОБОРУ ДО МІСЦЕВОГО СУДУ	381
СЕКЦІЯ 8. ТРУДОВЕ ПРАВО ТА ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ Й ПРАКТИКИ	
Чанишева Галія Інсафівна ПРАВО НА СТРАЙК ЗА ПРОЄКТОМ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО КОЛЕКТИВНІ ТРУДОВІ СПОРИ»	386
Бориченко Катерина Валеріївна ЩОДО ПРАКТИКИ ІНДЕКСАЦІЇ ПЕНСІЙ В УКРАЇНІ	390
Бурак Володимир Ярославич ПРО ПОШУК НОВОЇ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.	393
Венедіктов Сергій Валентинович ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.	396
Вишинецька Світлана Василівна ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ВИМОГ ДИРЕКТИВИ 2019/1152 ПРО ПРОЗОРИ ТА ПЕРЕДБАЧУВАНІ УМОВИ ПРАЦІ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ.	399
Lagutina Iryna Victorivna ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND SAFETY AND HEALTH AT WORK.	401

Гарашенко Людмила Петрівна

ОСОБЛИВОСТІ ЗБЕРЕЖЕННЯ СЕРЕДНЬОГО ЗАРОБІТКУ ПРАЦІВНИКАМ, ПРИЗВАНИХ НА ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 404

Краснов Єгор Володимирович

СУДОВИЙ І ПОЗАСУДОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. 407

Наньєва Марія Іванівна

ЗАХИСТ ПРАВ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ. 410

Панченко Анна Олександрівна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕСПУБЛІЦІ КАЗАХСТАН: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ. 413

Пожарова Оксана Вікторівна

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕВЕДЕНЬ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ. 416

Шукін Олександр Сергійович

ЩОДО ПЕРЕБІГУ ОКРЕМИХ СТРОКІВ ЗВЕРНЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ ДО СУДУ ЗА ЗАХИСТОМ ТРУДОВИХ ПРАВ 419

Білик Олександр Сергійович

СИСТЕМА ПРИНЦИПІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ТРУДОВОГО ПРАВА: СУЧАСНИЙ СТАН І НАПРЯМИ РОЗВИТКУ 423

Горбаченко Ерік Сергійович

ОСНОВНІ ТРУДОВІ ОБОВ'ЯЗКИ РОБОТОДАВЦЯ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА 425

Жученко Руслан Олегович

ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ЗА ПРОЄКТОМ ТРУДОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ 427

Калиновський Роман Михайлович

ГАРАНТІЇ ПРИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННІ ОСІБ ІЗ СІМЕЙНИМИ ОБОВ'ЯЗКАМИ. 430

Карпенко Олександр Олександрович

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ОРГАНІВ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ОКРЕМИХ КРАЇН ЄС 433

Краснова Анастасія Валеріївна

ПРАВО НА ІНФОРМАЦІЮ ТА КОНСУЛЬТАЦІЇ У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ 436

Мелешко Олексій Андрійович

ВИДИ ДИСКРИМІНАЦІЇ В ТРУДОВОМУ ПРАВІ ТА ЇХ СПІВВІДНОШЕННЯ ІЗ ФОРМАМИ ДИСКРИМІНАЦІЇ 439

Мензатул Дмитро Володимирович

ЮРИДИЧНІ ОЗНАКИ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВІ ТА СПРИЯТЛИВІ УМОВИ ПРАЦІ. 442

Мирончук Владислав Володимирович

СТОРОНИ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ. 445

Онуфрієнко Дар'я Віталіївна

ПІДСТАВИ ВИНИКНЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН З ПЕДАГОГІЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ 448

Сітніков Микита Романович

ПРИНЦИПИ ВЕДЕННЯ КОЛЕКТИВНИХ ПЕРЕГОВОРІВ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ 451

Соколов Дмитро Сергійович

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ СЛУЖБОВОГО ЧАСУ ТА ЧАСУ ВІДПОЧИНКУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ 454

СТОРОНИ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Сторони колективного договору передбачені у ст. 12 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП України) [1], в частинах першій і другій ст. 3 Закону України «Про колективні договори і угоди» від 01 липня 1993 року № 3356-ХІІ [2].

Аналіз змісту статей зазначених законів свідчить про різні підходи законодавця до визначення сторін колективних угод і договорів. Що стосується колективних угод, то їх сторонами визнаються сторони соціального діалогу, визначені законодавством України про соціальний діалог. Тобто сторонами колективних угод, які укладаються на національному, галузевому і територіальному рівнях, є сторони соціального діалогу, склад яких закріплений у ст. 4 Закону України «Про соціальний діалог в Україні» від 23 грудня 2010 року № 2862-VI [3]. У зв'язку з цим логічним було б передбачити, що сторонами колективного договору є сторони соціального діалогу на локальному рівні, як вони визначені в абзаці п'ятому частини другої ст. 4 цього Закону. Проте законодавцем одночасно з прийняттям Закону України «Про соціальний діалог в Україні» не було внесено відповідних змін до зазначених вище статей КЗпП України та Закону України «Про колективні договори і угоди» щодо сторін колективного договору, хоча в подальшому інші зміни до цих статей вносилися, але вже без внесення аналогічних змін до абзацу п'ятого частини другої ст. 4 Закону України «Про соціальний діалог в Україні».

Нормами, закріпленими у ст. 12 КЗпП України та частинах першій і другій ст. 3 Закону України «Про колективні договори і угоди», передбачено, що сторонами колективного договору є дві сторони – сторона роботодавця і сторона працівників. Ці сторони логічно співпадають із сторонами соціального діалогу на локальному рівні, якими відповідно до абзацу п'ятого частини другої ст. 4 Закону України «Про соціальний діалог в Україні» є сторона працівників і сторона роботодавця.

Однак на теперішній час існують певні неузгодженості між статтями 12 КЗпП України та частинами першою і другою ст. 3 Закону України «Про колективні договори і угоди» у визначенні суб'єктів сторін колективного договору, зміст яких, своєю чергою, має узгоджуватися зі змістом абзацу п'ятого ст. 4 Закону України «Про соціальний діалог в Україні», яким передбачені суб'єкти сторін соціального діалогу на локальному рівні.

В абзаці другому частини першої ст. 12 КЗпП України суб'єктами сторони роботодавця як сторони колективного договору названі «власник або уповноважений ним орган (особа) чи фізична особа, яка використовує найману працю».

Далі зазначається про таких суб'єктів сторони роботодавця, як «її уповноважені представники, зокрема представники відокремлених підрозділів юридичних осіб» [1]. Наявність сполучників «та/або» між зазначеними вище суб'єктами викликає запитання, особливо сполучника «та»: чи доцільним є визнання суб'єктами сторони колективного договору одночасно власника або уповноваженого ним органу (особу) чи фізичну особу, яка використовує найману працю, та уповноважених представників, зокрема представників відокремлених підрозділів юридичних осіб?

Також в абзаці другому частини першої ст. 12 КЗпП України згадується «власник або уповноважений ним орган (особа) чи фізична особа, яка використовує найману працю», хоча згідно з абзацом п. 36 частини першої розділу I Закону України «Про дерадянізацію законодавства України» від 21 квітня 2022 року № 2215-IX [4] слова «власник або уповноважений ним орган (особа)» у всіх відмінках і числах замінено словом «роботодавець» у відповідному відмінку і числі.

Неузгодженими між собою залишаються абзац другий частини першої ст. 12 КЗпП України, абзац другий частини першої ст. 3 Закону України «Про колективні договори і угоди», абзац п'ятий частини другої ст. 4 Закону України «Про соціальний діалог в Україні» щодо визначення представників роботодавця: у перших двох випадках до уповноважених представників роботодавця віднесено, зокрема, представників відокремлених підрозділів юридичної особи, а в третьому випадку про таких не зазначається.

Зазначені неузгодженості між нормами цих трьох законів варто пояснити відсутністю у чинному КЗпП України визначення понять «роботодавець» і «представники роботодавця». Якщо в законах України «Про колективні договори і угоди» і «Про соціальний діалог в Україні» застосовується термін «роботодавець», то в самому Кодексі, крім цього терміну, вживаються терміни «роботодавець (роботодавець-фізична особа)», «власник або уповноважений ним орган (особа)», «власник або уповноважений ним орган (особа) чи фізична особа, яка використовує найману працю».

Прикладом для національного законодавця можуть слугувати трудові кодекси окремих зарубіжних країн, у тому числі ЄС, в яких закріплені дефініції та правовий статус роботодавця та представників роботодавця. Так, поняття роботодавця передбачене в частині третій ст. 21 «Сторони трудового договору» Трудового кодексу Литовської Республіки від 14 вересня 2016 року [5], а закріпленню поняття та правового статусу представників роботодавця присвячені норми глави 5 «Представники роботодавців» розділу II «Сторони соціального партнерства» Частини III «Колективні трудові відносини».

Суб'єкти сторони працівників як сторони колективного договору закріплені в абзаці третьому частини першої ст. 12 КЗпП України, абзаці третьому частини першої ст. 3 Закону України «Про колективні договори і угоди» та по суті збігаються за своїм змістом, однак також існують неузгодженості у термінології:

у першому випадку зазначається про представництво первинними профспілковими організаціями інтересів працівників, «які працюють на підставі трудових договорів на підприємстві, в установі, організації, у фізичної особи», а в другому – «які працюють на підставі трудових договорів у цього роботодавця». При цьому варто доповнити ці положення після слів «трудових договорів» зазначенням у дужках про контракт, який укладається відповідно до частини третьої ст. 21 КЗпП України.

Водночас визначення суб'єктів сторони працівників у нормах ст. 12 КЗпП України та ст. 3 Закону України «Про колективні договори і угоди» не співпадає з визначенням суб'єктів сторони працівників на локальному рівні соціального діалогу в ст. 4 Закону України «Про соціальний діалог в Україні».

Видається необхідним уніфікувати норми про сторін колективного договору в абзаці другому частини першої ст. 12 КЗпП України, абзаці другому частини першої ст. 3 Закону України «Про колективні договори і угоди», узгодивши з ними норми абзацу п'ятого частини другої ст. 4 Закону України «Про соціальний діалог в Україні».

У новому Законі України «Про колективні угоди та договори» від 23 лютого 2023 року № 2937-IX [6], який ще не набрав чинності, сторони колективного договору визначені у частині другій ст. 7 «Сторони колективних угод та договорів». Суб'єкти сторони роботодавця у цій статті визначена аналогічно нормам, закріпленим в абзаці другому частини першої ст. 12 КЗпП України, абзаці другому частини першої ст. 3 Закону України «Про колективні договори і угоди». Суб'єкти сторони працівників з невеликим коректуванням співпадають з аналогічними положеннями ст. 12 КЗпП України, ст. 3 Закону України «Про колективні договори і угоди».

У цей час в Україні триває робота над проектом Трудового кодексу України, новою редакцією Закону України «Про соціальний діалог в Україні». Варто звернути увагу розробників цих важливих законодавчих актів на необхідність дотриманням єдиної термінології при визначенні сторін колективного договору у цих законодавчих актах і вже прийнятому Законі України «Про колективні угоди та договори».

Список використаних джерел:

1. Кодекс законів про працю України : Закон УРСР від 10 грудня 1991 року № 322-VIII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1971. Додаток до № 50. Ст. 375.
2. Про колективні договори і угоди : Закон України від 01 липня 1993 року № 3356-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 36. Ст. 361.
3. Про соціальний діалог в Україні : Закон України від 23 грудня 2010 року № 2862-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 28. Ст. 255.
4. Про дерадянізацію законодавства України : Закон України від 21 квітня 2022 року № 2215-IX. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2215-20#Text>

5. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas Redakcija: 40 – 2023-11-16 (nuo 2023-11-30) Aktuali. URL: https://www.infolex.lt/portal/start_ta.asp?act=doc&fr=pop&doc=368200&title=LR%20darbo%20kodeksas#

6. Про колективні угоди та договори : Закон України від 23.02.2023 № 2937-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 60. Ст. 194.

Ключові слова: колективний договір, сторони колективного договору, законодавство України.

Keywords: collective bargaining agreement, parties to a collective bargaining agreement, legislation of Ukraine.

Онуфрієнко Дар'я Віталіївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри трудового права та права соціального забезпечення*

ПІДСТАВИ ВИНИКНЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН З ПЕДАГОГІЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ

У доктрині трудового права підставами виникнення індивідуальних трудових правовідносин визнаються певні юридичні факти, передбачені трудовим законодавством. Ідеться про такий вид юридичних фактів, як дії, вагоме місце серед яких займає трудовий договір, що є найбільш поширеною підставою виникнення індивідуальних трудових правовідносин і більшості колективних трудових правовідносин.

Педагогічні працівники є особливими суб'єктами трудових правовідносин, враховуючи специфіку їх професійної діяльності. Педагогічні працівники належать до кола осіб, які займаються насамперед педагогічною діяльністю, визначення якої закріплене у 21 частини першої ст. 1 Закону України «Про освіту» від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII [1]. Педагогічній діяльності в контексті педагогічних працівників властиві такі ознаки: 1) це інтелектуальна, творча діяльність; 2) здійснюється педагогічним працівником або самозайнятою особою; 3) сферами її здійснення є формальна та/ неформальна освіта; 4) метою є навчання, виховання та розвиток особистості, її загальнокультурних, громадянських та/ або професійних компетентностей.

Виокремлені ознаки педагогічної діяльності дозволяють стверджувати про її більш складний за змістом характер, що відрізняє її, зокрема, від освітньої діяльності, котра, як зазначається у п. 17 частини першої ст. 1 Закону України «Про освіту», спрямована тільки на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу. Поняття освітнього процесу закріплене у п. 16 частини першої ст. 1 Закону України «Про освіту». Ідеться про систему науково-методичних і педагогічних заходів, метою яких є розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей. У частині першій ст. 52 Закону педагогічних працівників віднесено до учасників освітнього процесу.